|| श्रीः ||

|| आनन्दसागरस्तवः ||

ஆநந்தஸாகரஸ்தவம்

(ஸ்ரீ மீனுக்ஷீ ஸ்தோத்ரம்)

[ஸ்ரீ நீலகண்ட தீக்ஷிதர் இயற்றியது]

(தேவநாகரியிலும் தமிழிலும்)

பாலாமடை

ஸ்ரீ நீலகண்ட தீக்ஷிதர் ஆராதனை உத்ஸவ கமிட்டியாரால்
வெளியிடப்பட்டது.

1976

|| श्रीः ||

|| आनन्दसागरस्तवः ||

[श्रीनीलकण्ठदीक्षितविरचितः]

ஆநந்தஸாகரஸ்தவம்

(ஶ்ரீ மீனாக்ஷீ ஸ்தோத்ரம்)

[ஶ்ரீ நீலகண்ட தீக்ஷிதர் இயற்றியது]

(தேவநாகரியிலும் தமிழிலும்)

திருநெல்வேலி ஜில்லா பாலாமடை
ஶ்ரீ நீலகண்ட தீக்ஷிதர் அதிஷ்டானம்
ஆராதனை உத்ஸவ கமிட்டியாரால்
நள-ஸ மார்கழி சுக்லாஷ்டமி (28-12-76) ஆராதனையன்று
வெளியிடப்பட்டது.

ஶ்ரீ வாணீ விலாஸ் பிரஸ், ஶ்ரீரங்கம்.

தபால் செலவு தனி] 1976 [விலை ரூ. 2

இப் புத்தக விற்பனை மூலம் கிடைக்கும் லாபம் ஸ்ரீ தீக்ஷிதர் ஆராதனை ஸத் காரியத்துக்கு உபயோகப் படுத்தப்படும்

பாலாமடை ஸ்ரீ நீலகண்ட தீக்ஷிதர் அதிஷ்டான கோவில்

PREFACE

Sri Nīlakanta Dikshita is one of the most brilliant names in Sanskrit letters of what may be called the Renaissance period. Author of two Mahā Kāvyās (Siva-līlārnava and Gangā-Avatarana), a Champu (Nīlakanta Vijaya) and a Nātaka (Nala Charitra) and a number of minor poems, he is equally great as a literary artist and literary critic. Versatility, keen sense of humour, pleasing felicity, depth of learning, comprehensive vision and at the heart of all an abiding faith in our Vēdic Dharma are the distinguishing marks of Sri Nīlakanta's writings.

His Ānandasāgara Stava is the saga of his spiritual strivings and final fulfilment. In this New Pilgrim's Progress, he shows to the world the pitfalls, difficulties and disappointments that beset those yearning impatiently for blissful union with the Supreme when they choose the paths of Gnana, Karma and Bhakti. He bids them abjure these roads and proclaims in ringing tones to surrender oneself to the Supreme and find peace in Prapatti.

The little village of Palamadai situated on the northern bank of the Thamraparni is celebrated as the final resting place of the great Dikshita. The illustrious and eminent poet, philosopher and saint after a brilliant and properous career as minister in the court of Thirumala Nayak retired to this serene and quite retreat—reminiscent of our ancient tapovanas—yearning for Santhi, the peace that passeth understanding which he could never find in the tumult, bustle and too material life in a Royal Court. And in Palamadai he spent his last

days in blissful contemplation of his Ishta Dēvata — Goddess Meenakshi. He took Sanyasa orders and attained Siddhi on Sukla Ashtami Day in the Dhanur Masa.

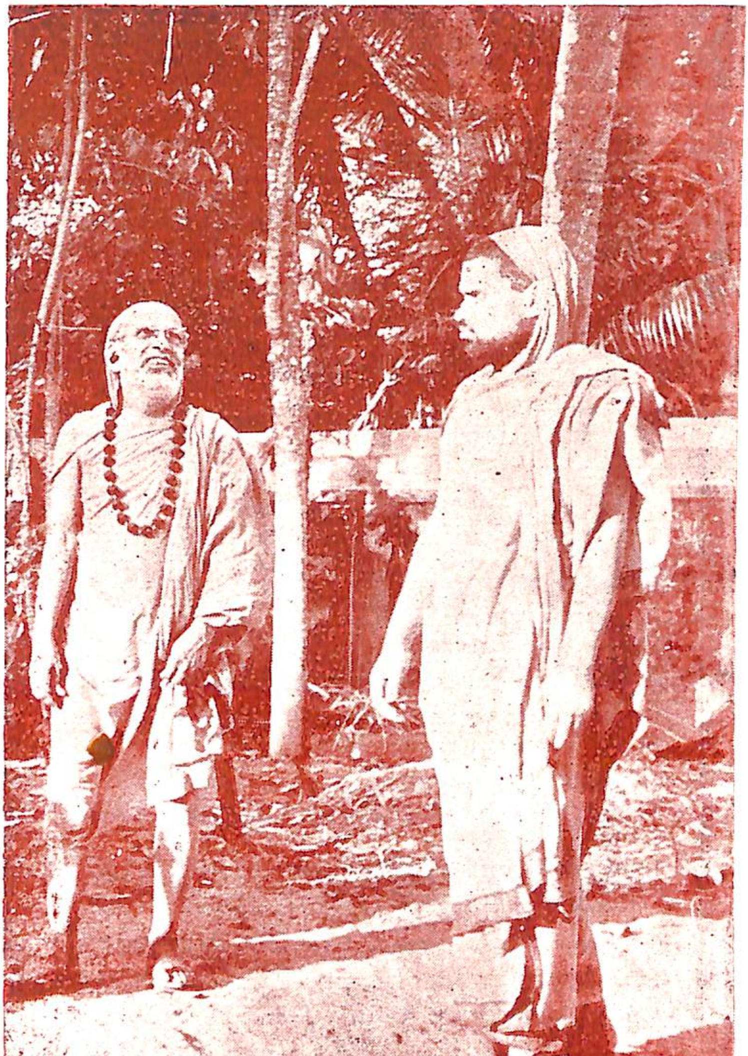
The Sringeri Mutt has shown the utmost concern in honouring and preserving the memory of the great saint. The Sivalīlārnava and some other works of Sri Nīlakanta Dikshita were published by the Sri Vani Vilas Press from manuscripts supplied by the Sringeri Mutt. The temple over his samādhi—where the idols of Lord Viswanātha and Goddess Viśālākshi have been installed and consecrated was constructed at the behest of His Holiness Sri Chandraśekara Bhārati Swami of revered memory who set the work in motion with the first donation for the building fund. The call for the celebration of the Ārādhana came from our present Jagadguru – His Holiness Sri Abhinava Vidhyātirtha and again the first donation for the Nīlakanta Dikshita Ārādhana Fund was made by the Sringeri Mutt. With the blessings of His Holiness the Ārādhana is being celebrated every year on Sukhla Ashtami in Mārgazhi. This year the Ārādhana falls on 28—12—76 and at the request of many devotees it has been decided to bring out an edition of the Ānandasagara Stava (Text only) with Tamil Transliteration on the occasion of the Ārādhana. The profits from the sale of this booklet will go to the Ārādhana Fund. It is earnestly hoped that devotees of Sri Dikshita will extend their support to this attempt and generate the necessary enthusiasm for bringing out one by one his works with good Tamil Translation.

P. S. KRISHNAN,
Palamadai.

ஸ்ரீ ஜகத்குரு சிருங்ககிரி

ஸ்ரீ சந்திரசேகரபாரதீ ஸ்வாமிகள்

ஜகத்குரு ஸ்ரீ சிருங்ககிரி
ஸ்ரீ மஹாஸந்நிதானமும் ஸ்ரீ ஸந்நிதானமும்

முகவுரை

நூற்றுக்கும் அதிகமான ஸம்ஸ்கிருத நூல்களை எழுதி ஜகத் பிரஸித்தராக விளங்கிய ஸ்ரீ அப்பய தீக்ஷிதரின் ஸஹோதரர் ஆச்சா தீக்ஷிதரின் பேரனை நீலகண்ட தீக்ஷிதர் இயற்றியுள்ள நூல்களில் 17 நூல்கள் நமக்குத் தெரிய வருகிறது. இவற்றில் 'ஆனந்தஸாகர ஸ்தவம்' என்னும் இந்நூலை மதுரையில் மன்னர் திருமலைநாயக்கன் ஆட்சிசெய்யும்பொழுது ஸ்ரீ தீக்ஷிதர் மந்திரியாக இருந்த சமயம் இயற்றியதாக தீர்மானிக்கலாம். மதுரையம்பதியில் ஸம்ராஜ்ஞியாக விளங்கும் ஸ்ரீ மீனாக்ஷி தேவியைப்பற்றின ஸ்தோத்ரம் இது என்பதை

'मातः प्रसीद मलयध्वजपाण्ड्यकन्ये' (२)

'मीनाक्षि विश्वजननीं जननीं ममैव' (३२)

'हालास्यनाथदयिते निहितो मयात्मा' (४९)

'मातः क्षमस्व मधुरेश्वरि बालकृत्यम्' (५९)

என்ற சுலோகங்களால் தெரிந்துகொள்ளலாம். இது ஸ்ரீ மீனாக்ஷி ஸ்தோத்ரமானாலும் 'ஆனந்தஸாகரஸ்தவம்' என்றே இதற்குப் பெயர் பிரஸித்தமாக உள்ளது பிரஹ்மத்தை ஸச்சிதானந்த ஸ்வரூபமாக உபநிஷத்துக்கள் கூறுகின்றன பிரஹ்மமே தேவியாகக் காக்ஷியளிப்பதால் தேவியும் ஸச்சிதாநந்த ஸ்வரூபம்தான். 'अखण्डसुखसंविदसि' (சு. 102) என்று இந்நூலில் தேவியை ஸச்சிதாநந்த ரூபமாக வர்ணிக்கிறார். 107-வது

சுலோகத்தில் தேவீயின் சரணூரவிந்தத்தை ' आनन्दलक्षणं ' என்று வர்ணிக்கிருர். தேவி ஆனந்தஸாகரமாக இருப் பதால்தான் பக்தர்கள் அந்த ஆனந்தஸாகரத்தில் அமிழ்ந் திருக்கிருர்கள். தேவியின் ஸ்வரூபாநந்தம் எல்லையற்றது என்பதை ஆனந்த ஸாகரபதம் காட்டுகிறது.

आचूडमाचरणमम्ब तवानुवार-
मन्तःस्मरन्भुवनमङ्गलमङ्गमङ्गम् ।
आनन्दसागरतरङ्गपरम्पराभि-
रान्दोलितो न गणयामि गतान्यहानि ॥ ५३ ॥

(கேசம்முதல் பாதம் வரை உன் ஒவ்வொரு அவயவத் தையும் ஸ்மரிக்கும் நான் ஆனந்த ஸமுத்ர அலைகளால் தாலாட்டப்பட்டு நாட்கள்போவதே தெரியவில்லை)

ஸ்ரீ தீக்ஷிதர் மதுரையில் திருமலைநாயக்கர் ராஜ்யத்தில் மந்திரியாயிருந்த காலம். அரசனின் உத்தரவின்பேரில் சில்பி பட்டமகிஷியின் சிலையை செதுக்கும்பொழுது அவ்வுரு வத்தின் இடது தொடையிலிருந்து ஒரு சில்லுப் பெயர்ந்து விட்டதால் சிலை பின்னப்பட்டுவிட்டது. இதைக்கண்டு சில்பி மிகவும் மனம் வருந்தியவனுய் கவலையுடன் சோர்ந்து உட்கார்ந்திருக்கும்பொழுது யத்ருச்சையாக அங்கு வந்த ஸ்ரீ தீக்ஷிதர் சற்று யோஜனை செய்து ''அப்பா, வருந்தாதே உன்னுடைய தெய்வீககலைப் பணியால் பிரீதியடைந்த தெய்வம் உனக்குத் தெரியாத உண்மைகூட உன் வேலையில் அமையும்படி செய்திருக்கிறது. ஆகையால் இந்த சிலையையே பூர்த்திசெய்துவிடு'' என்ருர். மறுநாள் சிலையில் பின்னத்தைக் கண்ட அரசன் சில்பியிடம் கேட்க அவன் நடந்ததைக் கூறினுன்.

இதனுல் தீக்ஷிதரிடம் விபரீதமான ஸந்தேஹம் கொண்ட அரசன் அவரை சிக்ஷிப்பதற்காக அழைத்துவர காவலாளிகளை அனுப்பினுன். அந்த சமயம் தீக்ஷிதர் பூஜை செய்துகொண்டிருந்தார். தம்மை அழைக்க காவலாளிகள் வந்திருப்பதையறிந்து சற்று ஆலோசித்து அரசன் சிக்ஷிக்கப்போவதையறிந்து அம்பாளுக்கு கர்பூர ஹாரத்தி செய்து எரியும் கர்ப்பூரத்தை தன் கண்களில் வைத்து அரசன் எண்ணிய தண்டனையைத் தானே தனக்குச் செய்துகொண்டுவிட்டதாக அரசனிடம் கூறும்படி காவலாளி களிடம் சொன்னுர். இதையறிந்த அரசன் மனம் பதறி ஓடோடியும் வந்து தீக்ஷிதர் காலில் விழுந்து தன்னை மன்னிக்கும்படி கெஞ்சினுன் அந்த சமயத்தில் ஸ்ரீ தீக்ஷிதர் இயற்றியதுதான் ஆநந்தஸாகரஸ்தவம் என்னும் இந்த ஸ்ரீ மீனுக்ஷி ஸ்தோத்ரம். இதில்

अव्याजसुन्दरमनुत्तरमप्रमेय-
मप्राकृतं परममङ्गलमंघ्रिपद्मम् ।
संदर्शयेदपि सकृद्भवती दयार्द्रा
द्रष्टास्मि केन तदहं तु विलोचनेन ॥

(அம்மா! மிக்க அழகியதும், மிகச் சிறந்ததும் பரம மங்களத்தையளிப்பதுமான உன் சரணுரவிந்தத்தை என்னிடம் கருணையால் நீ ஒருதடவை காண்பித்தாலும் கூட நான் அதை எந்தக் கண்ணுல் பார்ப்பேன்? எனக்குத்தான் கண் போய்விட்டதே) என்ற (61-வது) சுலோகத்தைப் பாடியதும் கண் பார்வை பெற்ருர் என்ற வரலாறு ஜனங்களிடையே வழங்கி வருகிறது.

இந்த ஸ்தோத்ரத்தை சரணுகதி சாஸ்திரமென்றே சொல்லலாம்.

तत्त्वामनन्यशरणः शरणं प्रपद्ये
मीनाक्षि विश्वजननीं जननीं ममैव ॥

என்று 32-வது சுலோகத்தில் தேவியைத் தாயாகவும் தன்னைக் குழந்தையாகவும் எண்ணி சரணமடைவதாகக் கூறுகிருர். சரணுகதியைத் தவிற வேறு உபாயமில்லை என்றும் உபாயமாகக் கூறப்படுபவைகளை அனுஷ்டிப்பதற்குத் தனக்கு சக்தியில்லை என்றும் அதனுல் தான் அநந்ய சரணன் என்பதை பல சுலோகங்களில் விளக்குகிருர். சரணுகதிக்கு முக்ய ஸாதனமான த்ருடவிச்வாஸம் தனக்கு இருப்பதைக் கூறுகிருர். பின்னுல் அம்பிகையின் அங்கங்களை பக்தி ரஸம் பெருகும்படி வர்ணிக்கிருர். காதால் கேட்ட மாத்ரத்தில் அம்பிகையின் மனதை உருகச் செய்யும் மஹானின் அருள்வாக்கு நாமும் பக்தியுடன் இந்த ஸ்தோத்ரத்தைப் பாடினுல் நிச்சயம் தேவியின் அருளைப் பெறலாம்.

இந்த ஸ்தோத்ரத்தைப் பாடிய ஸ்ரீ நீலகண்ட தீக்ஷிதரின் வம்சத்தில் பிறந்து ஸம்ஸ்கிருத பாஷையில் சிறந்த அறிவைப் பெற்று ஸ்ரீ தீக்ஷிதரின் எல்லா கிருதிகளையும் நன்கு ஆராய்ச்சி செய்தவருமான ஸ்ரீ P. S. கிருஷ்ணன் அவர்கள் இது வெளிவர பிரயத்னம் எடுத்துக்கொண்டது மிகவும் பொருத்தமே. எல்லோரும் இதை வாங்கிப் படிப்பதால் தேவியின் கிருபையைப் பெறுவதுடன் ஆராதனு ஸத்காரியத்திலும் பங்கு கொண்டதாக ஆகும்.

K. S. வெங்கடராம சாஸ்திரி,
"ஸ்ரீ சங்கர க்ருபா" உதவி ஆசிரியர்,
ஸ்ரீரங்கம்.

ஸ்ரீ மீனாக்ஷி

न ज्ञायते मम हितं नितरामुपायो
दीनोऽस्मि देवि समयाचरणाक्षमोऽस्मि ।
तत्त्वामनन्यशरणः शरणं प्रपद्ये
मीनाक्षि विश्वजननीं जननीं ममैव ॥ (श्लो. 32)

॥ श्रीः ॥

॥ आनन्दसागरस्तवः ॥

विज्ञापनार्हविरलावसरानवाप्त्या
मन्दोद्यमे मयि दवीयसि विश्वमातुः ।
अव्याजभूतकरुणापवनापविद्धा-
न्यन्तः स्मराम्यहमपाङ्गतरङ्गितानि ॥ १ ॥

आवेद्यतामविदितं किमथाप्यनुक्तं
वक्तव्यमान्तररुजोपशमाय नालम् ।
इत्यर्थ्यसे किमपि तच्छ्रवणे निधातुं
मातः प्रसीद मलयध्वजपाण्ड्यकन्ये ॥ २ ॥

आक्रन्दितं रुदितमाहतमानने वा
कस्यार्द्रमस्तु हृदयं किमतः फलं वा ।
यस्या मनो द्रवति या जगतां स्वतन्त्रा
तस्यास्तवाम्ब पुरतः कथयामि खेदम् ॥ ३ ॥

पर्याकुले मनसि वाचि परिस्खलन्त्या-
मावर्तगर्त इव चक्षुषि घूर्णमाने ।

कस्तेऽभिधास्यति शिवे मम तामवस्थां
काले दयस्व कथयामि तवाधुनैव ॥ ४ ॥

भक्तिं करोतु नितरां सुरजातिमात्रे
ग्रामीणजन्तुरिव पौरजनेषु लोकः ।
अन्यत्र देवि भवदीयपदारविन्दा-
दाकृष्यमाणमपि मे हृदयं न याति ॥ ५ ॥

अङ्गीकुरु त्वमवधीरय वा वयं तु
दासास्तवेति वचसैव जयेम लोकान् ।
एतावतैव सुकरो ननु विश्वमात-
रुद्दण्डदण्डधरकिङ्करमौलिभङ्गः ॥ ६ ॥

वेदान्तवाक्यजनितं विमलं विचारै-
रासाद्य बोधमनुचिन्तनतोऽपरोक्षम् ।
मुक्तिं व्रजन्ति मनुजा इति सूक्तिमाद्या-
मालम्ब्य कस्तरितुमर्हति शैलकन्ये ॥ ७ ॥

एकैकवेदविषयाः कति नाम शाखा-
स्तासां शिरांसि कति नाम पृथग्विधानि ।
अर्थावबोधविधुरोऽक्षरलाभ एव
केषां नृणां कतिभिरस्तु शरीरबन्धैः ॥ ८ ॥

न्यायाः परस्परविभिन्नदिशः सहस्र-
मुच्चावचानि च भवन्त्युपबृंहणानि ।
एवं स्थिते गिरिसुते निगमोपलानां
तात्पर्यसारमवधारयितुं क्षमः कः ॥ ९ ॥

अस्त्वक्षरग्रहविधिर्जनुषां सहस्रै-
रापाततो भवतु नाम ततोऽर्थबोधः ।
दुर्वादिकल्पितविकल्पतरङ्गसान्द्रा-
न्दुष्पूर्वपक्षजलधीन्कथमुत्तरेयुः ॥ १० ॥

ब्रह्मेति शक्तिरिति बन्धविमोचनीति
मायामयीति मदनान्तकवल्लभेति ।
सप्ताष्टशब्दपरिवर्तनमात्र एव
सामर्थ्यमावहति शास्त्रपरिश्रमोऽयम् ॥ ११ ॥

तस्मै प्रसीदसि गिरीन्द्रसुते य इत्थं
संपादयेत शनकैरपरोक्षबोधम् ।
यस्मै प्रसीदसि स च क्षमतेऽवबोद्धु-
मित्थं परस्परसमाश्रयमेतदास्ते ॥ १२ ॥

आकर्णय त्वमिममभ्युपगम्य वादं
जानातु कोऽपि यदि वा हृदयं श्रुतीनाम् ।

तस्याप्यसंख्यभवबन्धशतार्जितोऽयं
द्वैतभ्रमो गलतु जन्मशतैः कियद्भिः ॥ १३ ॥

काले महत्यनवधावपतन्कदापि
क्वाप्यन्तिमे जनुषि कोऽपि गतिं लभेत ।
इत्थं समर्थनविधिः परमागमानां
पर्यायसूक्तिविधया नयनं नजर्थे ॥ १४ ॥

एकापवर्गसमये जगतोऽपवर्गः
सर्वापवर्गसमये पुनरस्तशङ्कः ।
ईदृग्विधं कमपि पक्षमिहावलम्ब्य
स्थातुं सुखं क्षममनेन पथा प्रवृत्तैः ॥ १५ ॥

अभ्यस्य वेदमवधार्य च पूर्वतन्त्र-
मालक्ष्य शिष्टचरितानि पृथग्विधानि ।
अध्यापनादिभिरवाप्य धनं च भूरि
कर्माणि मातरलसाः कथमाचरेयुः ॥ १६ ॥

आयस्य तावदपि कर्म करोतु कश्चि-
त्तेनापि मातरधिकं किमिवानुभाव्यम् ।
आस्ते सुखं य इह भारतवर्षसीम-
न्यास्ते स किंचिदित उत्तरतोऽपसृत्य ॥ १७ ॥

कर्म त्यजेम यदि नूनमधः पतेम
यद्याचरेम न कदापि भवं तरेम ।
कर्म त्यजेदिति चरेदिति च प्रवृत्ताः
भावेन केन निगमा इति न प्रतीमः ॥ १८ ॥

कर्मण्यकर्मविधिरेष यदाचरन्ति
कर्माणि तत्तदनुबन्धजिहासयेति ।
सत्यं तथाप्यभिनवो भविता न बन्धः
प्राचीनबन्धहरणे क इवाभ्युपायः ॥ १९ ॥

प्रारब्धकर्म कियदारभते कियद्वा
प्रारप्स्यते कियदिदं क इवावधत्ताम् ।
कालः कियानिव मया प्रतिपालनीयो
यस्य क्षणार्धमपि कल्पशतत्वमेति ॥ २० ॥

पुंसः क्षणार्धमपि संसरणाक्षमस्य
सांख्यादयः सरणयो न विशन्ति कर्णम् ।
संख्याय गाङ्गसिकताः सकलाश्च सूक्ष्मा
भुङ्क्ष्वेति वागिव महाक्षुधयार्दितस्य ॥ २१ ॥

भक्तिस्तु का यदि भवेद्रतिभावभेद-
स्तत्केवलान्वयितया विफलैव भक्तिः ।

प्रीतिस्त्वयि त्रिजगदात्मनि कस्य नास्ति
स्वात्मद्रुहो न खलु सन्ति जनास्त्रिलोक्याम् ॥ २२ ॥

आत्मा समस्तजगतां भवतीति सम्य-
ग्विज्ञाय यद्वितनुते त्वयि भावबन्धम् ।
सा भक्तिरित्यभिमतं यदि सिद्धमिष्टं
व्यर्थं विशेष्यमलमस्तु विशेषणं नः ॥ २३ ॥

स्वात्मेतरत्वमवधार्य परत्वबुद्ध्या
यत्प्रीयते गुरुजनेष्विव सैव भक्तिः ।
स्यादेतदेवमियमेव तु मे जिहास्या
द्वैतभ्रमात्किमधिकं भवबन्धमूलम् ॥ २४ ॥

सेवैव भक्तिरिति कर्मपथप्रवेशः
सैष्यप्रसादफलका किल कर्मसेवा ।
ध्यानप्रवाह इति चेच्छ्रवणात्तृतीयः
प्रागेव मातरयमाकलितोऽभ्युपायः ॥ २५ ॥

अत्रैव दास्यसि विमुक्तिमथापि याचे
मातः शरीरपतनं मणिकर्णिकायाम् ।
अस्तु स्वकृत्यमनुकम्पनमीश्वराणां
दासस्य कर्मकरतैव तथा स्वकृत्यम् ॥ २६ ॥

सद्यो भवेत्सुकृतिनामुपदेशलाभः
पापात्मनां बहुतिथे समये व्यतीते ।
इत्यादिभिः किल पुराणवचोभिरम्ब
वाराणसीमपि न याचितुमुत्सुकोऽस्मि ॥ २७ ॥

आक्रान्तमन्तररिभिर्मदमत्सराद्यै-
र्गात्रं वलीपलितरोगशतानुविद्धम् ।
दारैः सुतैश्च गृहमावृतमुत्तमर्णै-
र्मातः कथं भवतु मे मनसः प्रसादः ॥ २८ ॥

धन्याः कति त्रिभुवने परमोपभोग्यं
संसारमेव परमेश्वरि भावयन्तः ।
आभासरूपमवबोधमिमं समेत्य
क्लिश्ये कियत्कियदहं त्वमुना भवेन ॥ २९ ॥

का संसृतिः किमपचारनिबन्धनेयं
कीदृग्विधस्य तव किं क्षतमेतयेति ।
प्रश्ने तु नास्मि कुशलः प्रतिवक्तुमेव
खेदस्तु मे जननि कोऽप्ययमेवमास्ते ॥ ३० ॥

एवं गतस्य मम सांप्रतमेतदर्ह-
मत्रेदमौपयिकमित्थमिदं च साध्यम् ।

अस्मिन्प्रमाणमिदमित्यपि बोद्धुमम्ब
शक्तिर्न मे भुवनसाक्षिणि किं करोमि ॥ ३१ ॥

न ज्ञायते मम हितं नितरामुपायो
दीनोऽस्मि देवि समयाचरणाक्षमोऽस्मि ।
तत्त्वामनन्यशरणः शरणं प्रपद्ये
मीनाक्षि विश्वजननीं जननीं ममैव ॥ ३२ ॥

किञ्चिन्मया श्रुतिषु किंचिदिवागमेषु
शास्त्रेषु किंचिदुपदेशपथेषु किंचित् ।
आघ्रातमस्ति यदतो भवतीं वरीतुं
गोप्त्रीति काचिदुदपद्यत बुद्धिरेषा ॥ ३३ ॥

ब्रह्मैवमेवमहमेष तदाप्त्युपाय
इत्यागमार्थविधुराः प्रथमे दयार्हाः ।
त्वद्रक्षकत्वगुणमात्रविदो द्वितीया
इत्यर्थये सदधिकारनिरूपणाय ॥ ३४ ॥

मातः करोषि ममतां मयि यावदीष-
त्तावद्यते मम ततः किमिवास्ति साध्यम् ।
मामित्थमित्थमुपयुङ्क्ष्व न विस्मरेति
किं स्वामिनं त्वरयते क्वचन स्वभृत्यः ॥ ३५ ॥

त्याज्यं त्यजानि विहितं च समाचराणि
नित्येषु शक्तिमनुरुध्य हि वर्तितव्यम् ।
तद्बुद्धिशक्तिमनुरुध्य न कार्यशक्ति-
मित्येतदेव तु शिवे विनिवेदयामि ॥ ३६ ॥

आत्मैव भार इति तं त्वयि यो निधत्ते
सोऽङ्गानि कानि कलयत्वलसः प्रपत्तेः ।
विश्वस्य साक्षिणि विलक्षणलक्षणा या
विस्रम्भसंपदियमेव समस्तमङ्गम् ॥ ३७ ॥

त्वत्प्रेरणेन मिषतः श्वसतोऽपि मातः
प्रामादिकेऽपि सति कर्मणि मे न दोषः ।
मात्रैव दत्तमशनं ग्रसतः सुतस्य
को नाम वक्ष्यति शिशोरतिभुक्तिदोषम् । ३८ ॥

मुक्तिं सिषाधयिषतां निजयैव बुद्ध्या
प्रारब्धकर्म भवतु प्रतिबन्धहेतुः ।
त्वामेव साधनतयापि समाश्रितानां
तुल्यं तदम्ब यदि कस्तव वीरवादः । ३९ ॥

प्रारब्धकर्म गिरिजे भवदाश्रिताना-
मन्यत्र संक्रमय नाशय वा समूलम् ।

मर्त्याश्च खल्वपि विषं वपुषि प्रसक्तं
संक्रामयन्ति परतोऽपि च नाशयन्ति ॥ ४० ॥

त्वद्दर्शनश्रवणवन्दनचिन्तनादि-
ष्वक्षाणि देवि विनियुज्य यथाधिकारम् ।
रक्षेत्यसंख्यभवसंभृतयैव मैत्र्या
रुन्ध्यां यदि स्थिरममून्यधुनैव न स्युः ॥ ४१ ॥

त्रातव्य एष इति चेत्करुणा मयि स्या-
त्त्रायस्व किं सुकृतदुष्कृतचिन्तया मे ।
कर्तुं जगत्तिरयितुं च विशृङ्खलायाः
कर्मानुरोध इति कं प्रति वञ्चनेयम् ॥ ४२ ॥

त्वय्यर्पितं प्रथममप्ययजन्वनैव
स्वात्मार्पणं विदधता स्वकुलं समस्तम् ।
का त्वं महेशि कुलदासमुपेक्षितुं मां
को वानुपासितुमहं कुलदेवतां त्वाम् ॥ ४३ ॥

मौढ्यादहं शरणयामि सुरान्तरं चे-
त्किं तावता स्वमपि तस्य भवामि मातः ।
अज्ञानतः परगृहं प्रविशन्परस्य
स्वत्वं प्रयास्यति पशुः किमु राजकीयः ॥ ४४ ॥

आधाय मूर्धनि वृथैव भरं महान्तं
मूर्खा निमज्जथ कथं भवसागरेऽस्मिन् ।
विन्यस्य भारमखिलं पदयोर्जनन्या
विस्रब्धमुत्तरत पल्वलतुल्यमेनम् ॥ ४५ ॥

क्वेदं पतिष्यति वपुः क्व ततो नु गम्यं
को दण्डयिष्यति कियन्तमनेहसं वा ।
किं तस्य संतरणसाधनमित्यनन्ता
चिन्ता स्थिता त्वयि शनैरवतारिता सा ॥ ४६ ॥

ज्ञानं दिशेयमुत तेन विनोद्धरेयं
प्रारब्धमप्यपलपेयमुतानुरुन्ध्याम् ।
इत्थं सकृत्प्रपदनैकवशंवदाया
मातुर्मयि प्रववृते महतीह चिन्ता ॥ ४७ ॥

एतज्जडाजडविवेचनमेतदेव
क्षित्यादितत्त्वपरिशोधनकौशलं च ।
ज्ञानं च शैवमिदमागमकोटिलभ्यं
मातुर्यदङ्घ्रियुगले निहितो मयात्मा ॥ ४८ ॥

षट्त्रिंशदावरणमध्यजुषि त्वदङ्घ्रौ
हालास्यनाथदयिते निहितो मयात्मा ।

भूभूतलत्रिदिववर्तिषु कः क्षमेत
तच्चक्षुषापि निभृतेन निरीक्षितुं माम् ॥ ४९ ॥

बन्धं हरिष्यसि सुखं वितरिष्यसीति
निश्चप्रचं निखिलमम्ब तदास्त एव ।
संप्रत्यहं त्वयि निधाय भरं समस्तं
यन्निर्वृणोमि किमितोऽपि ममापवर्गे ॥ ५० ॥

काश्यां निपातय वपुः श्वपचालये वा
स्वर्गं नय त्वमपवर्गमधोगतिं वा ।
अद्यैव वा कुरु दयां पुनरायतौ वा
कः संभ्रमो मम धने धनिनः प्रमाणम् ॥ ५१ ॥

नाहं सहे तव कथाश्रवणान्तरायं
नाहं सहे तव पदार्चनविच्युतिं वा ।
मोक्षं दिशैतदविरुद्धमिदं न चेत्स्या-
न्नैवास्तु मातरपवर्गमहोपसर्गः ॥ ५२ ॥

आचूडमाचरणमम्ब तवानुसार-
मन्तःस्मरन्भुवनमङ्गलमङ्गमङ्गम् ।
आनन्दसागरतरङ्गपरम्पराभि-
रान्दोलितो न गणयामि गतान्यहानि ॥ ५३ ॥

पाषाणतोऽपि कठिने शिरसि श्रुतीनां
प्रायः परिक्रमवशादिव पाटलाभम् ।
अम्ब स्मरेयममृतार्णवमाथलब्ध-
हैयङ्गवीनसुकुमारमिदं पदं ते ॥ ५४ ॥

ये नाम सन्ति कतिचिद्गुरवस्त्रिलोक्यां
तेषामपि स्वयमुपेतवता गुरुत्वम् ।
पादेन मूर्ध्नि विधृतेन वयं तवाम्ब
संसारसागरमिमं सुखमुत्तरामः ॥ ५५ ॥

साधारणे स्मरजये निटिलाक्षिसाध्ये
भागी शिवो भवतु नाम यशः समग्रम् ।
वामाङ्घ्रिमात्रकलिते जननि त्वदीये
का वा प्रसक्तिरपि कालजये पुरारेः ॥ ५६ ॥

स्यात्कोमलं यदि मनो मम विश्वमात-
स्तत्पादयोर्मृदुलयोस्तव पादुकाऽस्तु ।
स्यात्कर्कशं यदि करग्रहणे पुरारे-
रश्माधिरोपणविधौ भवतूपयोगः ॥ ५७ ॥

अस्निग्धमुग्धरुचिपादतले भवत्या
लग्नं दृढं यदिह मे हृदयारविन्दम् ।

एषैव साग्रभुवनद्विशतीपतित्व-
साम्राज्यसूचनकरी तव पद्मरेखा ।। ५८ ।।

अप्राकृतीं मृदुलतामविचिन्त्य किंचि-
दालम्बितासि पदयोः सुदृढं मया यत् ।
तन्मे भवार्णवनिमज्जनकातरस्य
मातः क्षमस्व मधुरेश्वरि बालकृत्यम् ।। ५९ ।।

यत्रानमन्पशुपतिः प्रणयापराधे
मन्दं किल स्पृशति चन्द्रकलाञ्चलेन ।
पुष्पार्चनेऽपि मृदितं पदयोर्युगं त-
न्मातस्तुदन्ति न कथं परुषा गिरो मे ।। ६० ।।

अव्याजसुन्दरमनुत्तरमप्रमेय-
मप्राकृतं परममङ्गलमङ्घ्रिपद्मम् ।
संदर्शयेदपि सकृद्भवती दयार्द्रा
द्रष्टास्मि केन तदहं तु विलोचनेन ।। ६१ ।।

दिष्ट्या दृशोऽपि दिविषद्ग्रहणोचितानि
वस्तूनि काममवधारयितुं क्षमन्ते ।
त्वन्मात्रवेद्यविभवे तव रूपधेये
त्वद्भाव एव शरणं परिशेषितो नः ।। ६२ ।।

अस्मिन्महत्यनवधौ किल कालचक्रे
धन्यास्तु ये कतिपये शुकयोगिमुख्याः ।
लीनास्त्वदङ्घ्रियुगले परिशुद्धसत्त्वा-
स्तानात्मनस्तव नखानवधारयामः ॥ ६३ ॥

आ शैशवान्ममतया कलितस्त्वयाऽस्मा-
वानृण्यमम्ब तव लब्धुमना मृगाङ्कः ।
स्वात्मानमेव नियतं बहुधा विभज्य
त्वत्पादयोर्विनिदधे नखरापदेशात् ॥ ६४ ॥

नान्तः प्रवेशमयते किमपि श्रुतं मे
नास्तिक्यवादशिलया प्रतिरुध्यमानम् ।
तत्पातयाम्यहमिमां महतीमधस्ता-
त्पादोदकेन कियता परदेवतायाः ॥ ६५ ॥

संनाहिभिर्यमभटैः परिवार्यमाणे
मय्यर्भके करुणया स्वयमापतन्त्याः ।
आकर्णयेयमपि नाम विरामकाले
मातस्तवाङ्घ्रिमणिनूपुरशिञ्जितानि ॥ ६६ ॥

ब्रह्मेशकेशवमुखैर्बहुभिः कुमारैः
पर्यायतः परिगृहीतविमुक्तदेशम् ।

उत्सङ्गमम्ब तव दास्यसि मे कदा त्वं
  मातृप्रियं किल जडं सुतमामनन्ति ॥ ६७ ॥

ऊरौ शिरस्तव निवेश्य दयावितीर्ण-
  संव्यानपल्लवसमीरविनीतखेदम् ।
अत्रैव जन्मनि विभोः परमोपदेश-
  माकर्णयेयमपि किं मणिकर्णिकायाम् ॥ ६८ ॥

काञ्चीगुणग्रथितकाञ्चनचेलदृश्य-
  चण्डातकांशुकविभापरभागशोभि ।
पर्यङ्कमण्डलपरिष्करणं पुगरे-
  ध्यायामि ते विपुलमम्ब नितम्बबिम्बम् ॥ ६९ ॥

गर्भे निवेश्य भुवनानि चतुर्दशापि
  संरक्षितुं कलितनिश्चितया भवत्या ।
प्राकारमेव रचितं परितोऽपि नून-
  मूहे सुवर्णमयमेदुरपट्टबन्धम् ॥ ७० ॥

मुक्ताश्च खल्वपि यदि त्रिपुरे भवत्याः
  स्तन्याशया स्तनतटं न परित्यजन्ति ।
अस्माकमुद्भटभवज्वरतापितानां-
  माद्रीभवन्तु वदनानि कुतो न हेतोः ॥ ७१ ॥

नष्टोपलब्धमधिगत्य शिशुं चिरान्मां
वात्सल्यविद्रुतहृदः परदेवतायाः ।
क्लिद्यत्पयोधरविनिःसृतदुग्धबिन्दु-
निष्यन्दपङ्क्तिरिव दीप्यति हारयष्टिः ॥ ७२ ॥

यत्तद्धनुर्जनमनोमयमैक्षवं ते
तस्यास्तु देवि हृदयं मम मूलदेशः ।
चापाधिरोपणविधौ चरणाञ्चलेन
संभाव्यते किल समाक्रमणं कदाचित् ॥ ७३ ॥

आस्थाय दारुणतरं कमपि स्वभाव-
मत्यन्तदुष्कृतकृतामपि शिक्षणाय ।
गृह्णासि सायकपदे कुसुमान्यमूनि
मातः सुतेषु महती किल रूक्षतेयम् ॥ ७४ ॥

पाशं सृणिं च करयोस्तव भावयन्तः
संस्तम्भयन्ति वशयन्ति च सर्वलोकान् ।
चापं शरं च सकृदम्ब तव स्मरन्तो
भूपालतां दधति भोगपथावतीर्णाः ॥ ७५ ॥

पाशाङ्कुशौ तव करे परिचिन्त्य राग-
द्वेषौ जयन्ति परमार्थविदस्तु धन्याः ।

एकत्र चापमितरत्र शरं च मत्वा
व्यावर्तयन्ति हृदयं विषयान्धकूपात् ॥ ७६ ॥

उत्क्रान्तमान्तरमिदं करणं जनाना-
मप्येति चन्द्रमिति हि श्रुतयो वदन्ति ।
आस्तामिदं मम तु देवि मनोऽधुनैव
लीनं दृढं वदनचन्द्रमसि त्वदीये ॥ ७७ ॥

विद्यात्मनो जननि तावकदन्तपङ्क्ते-
र्वैमल्यमीदृगिति वर्णयितुं क्षमः कः ।
तत्संभवा यदमला वचसां सवित्री
तन्मूलकं कवियशोऽपि ततस्तरां यत् ॥ ७८ ॥

स्वच्छापि ते वहति यत्किल दन्तपङ्क्तिः
स्वच्छन्दनिर्दलितदाडिमबीजशोभाम् ।
तन्मे रजोव्यतिकराधिकपाटलिम्नि
चित्ते परं परिचयादिति चिन्तयामि ॥ ७९ ॥

अर्धं जितत्रिपुरमम्ब तव स्मितं चे-
दर्धान्तरेण च तथा भवितव्यमेव ।
तच्चिन्तये जननि कारणसूक्ष्मरूप-
स्थूलात्मकत्रिपुरशान्तिकृते स्मितं ते ॥ ८० ॥

मत्क्लेशदर्शनपरिद्रवदन्तरङ्ग-
हैयङ्गवीनपरिवाहनिभं जनन्याः ।
अन्तस्तमोपहमनुस्मरतां जनानां
मन्दस्मितं भुवनमङ्गलमस्तु भूत्यै ॥ ८१ ॥

सांसिद्धिकाननसरोरुहदिव्यगन्ध-
सान्द्रीकृतेन्दुशकलाकलिताधिवासम् ।
ताम्बूलसारमखिलागमबोधसारं
मातर्विधेहि मम वक्त्रकलाचिकायाम् ॥ ८२ ॥

नासामणिस्तव शिवे चिरसंस्तवेन
प्रत्याहृते मनसि भाति तपोधनानाम् ।
अज्ञानसंततिनिशात्ययसूचनार्थ-
माविर्भवन्त्यसुरदेशिकतारकेव ॥ ८३ ॥

ताम्बूलगर्भपरिफुल्लकपोललक्ष्य-
ताटङ्कमौक्तिकमणिप्रतिबिम्बदम्भात् ।
अस्तद्वयव्यतिकरामलसत्त्वमाद्यं
वर्णं बिभर्ति जठरे तव वक्त्रबिम्बम् ॥ ८४ ॥

दत्ते श्रियं बहुविधां कुशलानि दत्ते
दत्ते पदं सुरपतेरपि लीलयैव ।
ईदृग्विधाम्ब तव दृष्टिरितोऽधिका वा
नाद्यापि कर्णमतिवर्तितुमीश्वरीयम् ॥ ८५ ॥

पाषाणकूटकठिने जनदुर्विगाहे
व्यर्थं महत्युपनिषद्विपिने प्रवृत्ता ।
सेव्येत केन तव लोचनचन्द्रिकेय-
मेनां निपातय सकृन्मयि तप्यमाने ॥ ८६ ॥

कामं शिवेन शमितं पुनरुज्जगार
दृष्टिस्तवेति किमियं जननि स्तुतिस्ते ।
लीलाप्रसूतपुरुषार्थचतुष्टयाया-
स्तस्याः परं तु स भवत्यनयुत्यवादः ॥ ८७ ॥

सोमो जगज्जनयितेति यदाह वेदो
नेदं लतापरमिति भ्रमितव्यमार्यैः ।
यः शैववामतनुवर्तिभवद्दृगात्मा
चन्द्रो जगत्सृजति तत्पर एष वादः ॥ ८८ ॥

सूच्यग्रवद्वसुमतीमणुवच्च मेरुं
दृष्टिर्यदम्ब तव पश्यति दानशौण्डा ।
दृष्टास्त्वया वयमपीह ततः स्मरामो
वेशन्तमेव भवसागरमुत्तरङ्गम् ॥ ८९ ॥

वाणीनिकेतनतया घनसारगौराः
कह्लारकेसररुचः कमलानुषङ्गात् ।
मातर्जयन्ति शरणागतलोकचेतो-
मालिन्यमार्जनवशादसिताः कटाक्षाः ॥ ९० ॥

आकर्णमुल्लसति मातरपाङ्गदेशे
कालाञ्जनेन घटिता तव भाति रेखा ।
शैवालपङ्क्तिरिव संततनिर्जिहान-
कारुण्यपूरपदवीकलितानुबन्धा ॥ ९१ ॥

विश्वं सृजत्यवति हन्ति च यः कटाक्षो
विश्वस्यतां कथमसौ चपलस्वभावः ।
एषोऽपि यामनुसरँल्लभते यशांसि
तामेव विश्वसिमि देवि तवानुकम्पाम् ॥ ९२ ॥

अर्धं कलङ्करहिता करुणैव शम्भो-
रर्धं गुणास्तदितरे सकलाः समेताः ।
इत्यम्ब संप्रति किल स्फुरितं रहस्यं
संपश्यतो मम भवन्मयमैशमर्धम् ॥ ९३ ॥

अम्ब भ्रुवोस्तव विचेष्टितमप्रमत्तं
संपश्यतां निजनिजार्थनिदेशहेतोः ।
तन्मूलदेशनिहिता निभृता सुराणां
दृष्टिः प्रयाति मृगनाभिविशेषकत्वम् ॥ ९४ ॥

सारं कणं कणमघर्मरुचां सहस्रा-
त्संगृह्य निर्मितमिदं तव वक्त्रबिम्बम् ।
तावत्सुधाकरकलङ्ककुलानि पश्चा-
देकत्र देवि निहितानि कचापदेशात् ॥ ९५ ॥

विन्यस्तमिन्द्रमणिकंदलसुन्दरेषु
केशेषु ते स्फटिकनिर्मलमिन्दुखण्डम् ।
आधारसंगतिवशादसितायमान-
मिन्दीवरच्छदवतंसदशां बिभर्ति ॥ ९६ ॥

चिन्तामणिस्त्रिभुवनेश्वरि कौस्तुभश्च
ख्यातौ मणी तव गृहाङ्गणकुट्टिमस्थौ ।
किं रत्नमन्यदुपलभ्य किरीटकोटिं
वाचस्पतिप्रभृतयस्तव वर्णयन्तु ॥ ९७ ॥

प्रादुर्भवत्तरणिबिम्बशतारुणानि
पर्याप्तशीतकिरणायुतशीतलानि ।
शृङ्गारसारपरिवाहमयानि मात-
रङ्गानि केऽपि चरमे जनुषि स्मरन्ति ॥ ९८ ॥

प्रत्यग्रकुङ्कुमरसाकलिताङ्गरागं
प्रत्यङ्गदत्तमणिभूषणजालरम्यम् ।
ताम्बूलपूरितमुखं तरुणेन्दुचूडं
सर्वारुणं किमपि वस्तु ममाविरस्तु ॥ ९९ ॥

अर्धं स्त्रियस्त्रिभुवने सचराचरेऽस्मि-
न्नर्धं पुमांस इति दर्शयितुं भवत्या ।
स्त्रीपुंसलक्षणमिदं वपुरादृतं य-
त्तेनासि देवि विदिता त्रिजगच्छरीरा ॥ १०० ॥

निर्मासि संहरसि निर्वहसि त्रिलोकीं
वृत्तान्तमेतमपि वेत्ति न वा महेशः ।
तस्येश्वरस्य गिरिजे तव साहचर्या-
ज्जातः श्रुतिष्वपि जगज्जनकत्ववादः ॥ १०१ ॥

सत्तात्मखण्डसुखसंविदसि त्रिलोकी-
सर्गस्थितिप्रतिहतिष्वपि निर्व्यपेक्षा ।
त्वामन्तरेण शिव इत्यवशिष्यते कि-
मर्थं शिवस्य भवतीत्यनभिज्ञवादः ॥ १०२ ॥

नास्मिन्रविस्तपति नात्र विवाति वातो
नास्य प्रवृत्तिमपि वेद जगत्समस्तम् ।
अन्तःपुरं तदिदमीदृशमन्तकारे-
रस्मादृशास्तु सुखमत्र चरन्ति बालाः ॥ १०३ ॥

त्वत्संनिधानरहितो मम मास्तु देश-
स्त्वत्तत्त्वबोधरहिता मम मास्तु विद्या ।
त्वत्पादभक्तिरहितो मम मास्तु वंश-
स्त्वच्चिन्तया विरहितं मम मास्तु चायुः ॥ १०४ ॥

त्वं देवि यादृगसि तादृगसि त्वमीदृ-
गेवेति वक्तुमिह बोद्धुमपि क्षमः कः ।
मामेव तावदविदन्नतिपामरोऽहं
मातः स्तुतिं त्वयि समर्पयितुं विलज्जे ॥ १०५ ॥

काचित्कृता कृतिरिति त्वयि साऽर्पितेति
कापि प्रमोदकणिका न ममान्तरङ्गे ।
मौढ्यं मदीयमिह यद्विदितं ममैव
किं त्वम्ब विश्वसिमि दीनशरण्यतां ते ॥ १०६ ॥

कालानपास्य विषुवायनसंक्रमादी-
नस्तंगते हिमकरे च दिवाकरे च ।
अम्ब स्मरेयमपि ते चरणारविन्द-
मानन्दलक्षणमपास्तसमस्तभेदम् ॥ १०७ ॥

चतुरध्यायीरूपं कलहंसव्यञ्जनं जगन्मातुः ।
अपरब्रह्ममयं वपुरन्तः शशिखण्डमण्डनमुपासे ॥ १०८ ॥

इति श्रीनीलकण्ठदीक्षितविरचितः
आनन्दसागरस्तवः संपूर्णः ॥

ஆநந்தஸாகரஸ்தவம்

விக்ஞாபநார்ஹ விரலாவஸராநவாப்த்யா
மந்தோத்யமே மயி தவீயஸி விச்வமாது: ।
அவ்யாஜ பூத கருணு பவனுபவித்தா-
ந்யந்த: ஸ்மராம்யஹமபாங்க தரங்கிதானி ॥ 1

ஆவேத்யதாம் அவிதிதம் கிமதாப்யநுக்தம்
வக்தவ்ய மாந்தர ருஜோபசமாய நாலம் ।
இத்யர்த்யஸே கிமபி தத் ச்ரவணே நிதாதும்
மாத: ப்ரஸீத மலயத்வஜ பாண்ட்ய கன்யே ॥ 2

ஆக்ரந்திதம் ருதிதமாஹதமாநநே வா
கஸ்யார்த்ர மஸ்து ஹ்ருதயம் கிமத: பலம் வா ।
யஸ்யா மநோ த்ரவதி யா ஜகதாம் ஸ்வதந்த்ரா
தஸ்யாஸ்தவாம்ப புரத: கதயாமி கேதம் ॥ 3

பர்யாகுலே மநஸி வாசி பரிஸ்கலந்த்யாம்
ஆவர்தகர்த இவ சக்ஷுஷி கூர்ணமானே ।
கஸ்தேऽபிதாஸ்யதி சிவே மம தாமவஸ்தாம்
காலே தயஸ்வ கதயாமி தவாதுனைவ ॥ 4

பக்திம் கரோது நிதராம் ஸுரஜாதி மாத்ரே
க்ராமீண ஜந்துரிவ பௌரஜநேஷு லோக: ।
அன்யத்ர தேவி பவதீய பதாரவிந்தாத்
ஆக்ருஷ்ய மாணமபி மே ஹ்ருதயம் ந யாதி ॥ 5

அங்கீகுரு த்வம் அவதீரய வா வயம் து
தாஸாஸ்தவேதி வசஸைவ ஜயேம லோகான் ।
ஏதாவதைவ ஸுகரோ நநு விச்வமாத:
உத்தண்ட தண்டதர கிங்கர மௌளிபங்க: ॥ 6

வேதாந்த வாக்ய ஜநிதம் விமலம் விசாரை:
ஆஸாத்ய போத மநுசிந்தனதோऽபரோக்ஷம் ।
முக்திம் வ்ரஜந்தி மநுஜா இதி ஸூக்திமாத்யாம்
ஆலம்ப்ய கஸ்தரிதுமர்ஹதி சைலகந்யே ॥ 7

ஏகைக வேதவிஷயா: கதி நாம சாகா:
தாஸாம் சிராம்ஸி கதி நாம ப்ருதக்விதாநி ।
அர்த்தாவபோத விதுரோऽக்ஷர லாப ஏவ
கேஷாம் ந்ருணும் கதிபிரஸ்து சரீரபந்தை: ॥ 8

ந்யாயா: பரஸ்பர விபிந்ந திச: ஸஹஸ்ரம்
உச்சாவசாநி ச பவந்த்யுப ப்ரும்ஹணனி ।
ஏவம் ஸ்திதே கிரிஸுதே நிகமோபலாநாம்
தாத்பர்ய ஸார மவதாரயிதும் க்ஷம: க: ॥ 9

அஸ்த்வக்ஷர க்ரஹவிதி: ஜநுஷாம் ஸஹஸ்ரை:
ஆபாததோ பவது நாம ததோऽர்த்த போத: ।
துர்வாதி கல்பித விகல்ப தரங்க ஸாந்த்ரான்
துஷ்பூர்வ பக்ஷ ஜலதீன் கதமுத்தரேயு: ॥ 10

ப்ரஹ்மேதி சக்திரிதி பந்த விமோசநீதி
மாயாமயீதி மதநாந்தக வல்லபேதி ।
ஸப்தாஷ்ட சப்த பரிவர்தன மாத்ர ஏவ
ஸாமர்த்ய மாவஹதி சாஸ்த்ர பரிச்ரமோऽயம் ॥

தஸ்மை ப்ரஸீதஸி கிரீந்த்ர ஸுகேதே ய இத்தம்
ஸம்பாதயேத சநகை: அபரோக்ஷ போதம் ।
யஸ்மை ப்ரஸீதஸி ஸ ச க்ஷமதேऽவபோத்தும்
இத்தம் பரஸ்பர ஸமாச்ரய மேததாஸ்தே ॥ 12

ஆகர்ணய த்வமிம மப்யுபகம்ய வாதம்
ஜாநாது கோऽபி யதி வா ஹ்ருதயம் ச்ருதீநாம் ।
தஸ்யாப்யஸங்க்ய பவபந்த சதார்ஜிதோऽயம்
த்வைத ப்ரமோ களது ஜன்ம சதை: கியத்பி: ॥ 13

காலே மஹத்யநவதாவபதன் கதாபி
க்வாப்யந்திமே ஜநுஷி கோऽபி கதிம் லபேத ।
இத்தம் ஸமர்த்தன விதி: பரமாகமாநாம்
பர்யாய ஸூக்தி விதயா நயனம் நஞர்த்தே ॥ 14

ஏகாபவர்க ஸமயே ஜகதோऽபவர்க:
ஸர்வாபவர்கஸமயே புனரஸ்தசங்க: ।
ஈத்ருக் விதம் கமபி பக்ஷ மிஹாவலம்ப்ய
ஸ்த்தாதும் ஸுகம் க்ஷமமனேன பதா
ப்ரவ்ருத்தை: ॥ 15

அப்யஸ்ய வேதமவதார்ய ச பூர்வ தந்த்ரம்
ஆலக்ஷ்ய சிஷ்டசரிதாநி ப்ருதக்விதாநி ।
அத்யாபநாதிபிரவாப்ய தனம் ச பூரி
கர்மாணி மாதரலஸா: கதமாசரேயு: ॥ 16

ஆயஸ்ய தாவதபி கர்ம கரோது கஸ்சித்
தேநாபி மாதரதிகம் கிமிவாநு பாவ்யம் ।
ஆஸ்தே ஸுகம் ய இஹ பாரதவர்ஷ ஸீமன்
யாஸ்தே ஸ கிஞ்சிதித உத்தரதோऽபஸ்ருத்ய ॥

கர்ம த்யஜேம யதி நூநமத: பதேம
யத்யாசரேம ந கதாபி பவம் தரேம ।
கர்ம த்யஜேதிதி சரேதிதி ச ப்ரவ்ருத்தா
பாவேன கேந நிகமா இதி ந ப்ரதீம: ॥ 18

கர்மண்யகர்ம விதிரேஷ யதாசரந்தி
கர்மாணி தத்ததநுபந்த ஜிஹாஸயேதி ।
ஸத்யம் ததாப்யபிநவோ பவிதா ந பந்த:
ப்ராசீன பந்தஹரணே க இவாப்யுபாய: ॥ 19

ப்ராரப்த கர்ம கியதாரபதே கியத்வா
ப்ராரப்ஸ்யதே கியதிதம் க இவாவதத்தாம் ।
கால: கியாநிவ மயா ப்ரதிபாலநீயோ
யஸ்ய க்ஷணார்த்தமபி கல்பசதத்வமேதி ॥ 20

பும்ஸ: க்ஷணார்த்தமபி ஸம்ஸரணக்ஷமஸ்ய
ஸாங்க்யாதய: ஸரணயோ ந விசந்தி கர்ணம் ।
ஸங்க்யாய காங்கஸிகதா: ஸகலாஸ்ச ஸூக்ஷ்மா
புங்க்ஷ்வேதி வாகிவ மஹாக்ஷுதயார்திதஸ்ய ॥ 21

பக்திஸ்து கா யதி பவேத் ரதிபாவபேத:
தத் கேவலான்வயிதயா விபலைவ பக்தி: ।
ப்ரீதிஸ்த்வயி த்ரிஜகதாத்மநி கஸ்ய நாஸ்தி
ஸ்வாத்ம த்ருஹோ ந கலு ஸந்தி ஜநாஸ்த்ரி
லோக்யாம் ॥ 22

ஆத்மா ஸமஸ்த ஜகதாம் பவதீதி ஸம்யக்
விக்ஞாய யத் விதநுதே த்வயி பாவபந்தம் ।
ஸா பக்தி ரித்யபிமதம் யதி ஸித்தமிஷ்டம்
வ்யர்த்தம் விசேஷ்ய மலமஸ்து விசேஷணம் ந: ॥

ஸ்வாத்மேதரத்வ மவதார்ய பரத்வ புத்த்யா
யத் ப்ரீயதே குருஜனேஷ்விவ ஸைவ பக்தி: ।
ஸ்யாதேத தேவ மியமேவ து மே ஜிஹாஸ்யா
த்வைத ப்ரமாத் கிமதிகம் பவபந்தமூலம் ॥ 24

ஸேவைவ பக்திரிதி கர்ம பதப்ரவேச:
ஸேவ்ய ப்ரஸாத பலகா கில கர்ம ஸேவா ।
த்யான ப்ரவாஹ இதி சேத் சிரவணுத் த்ருதீய:
ப்ராகேவ மாதரய மாகலிதோ ऽப்யுபாய: ॥ 25

அத்ரைவ தாஸ்யஸி விமுக்தி மதாபி யாசே
மாத: சரீரபதனம் மணிகர்ணிகாயாம் ।
அஸ்து ஸ்வக்ருத்ய மநுகம்பன மீச்வராணும்
தாஸஸ்ய கர்ம கரதைவ ததா ஸ்வக்ருத்யம் ॥ 26

ஸத்யே ா பவேத் ஸுக்ருதிநாம் உபதேச லாப:
பாபாத்மநாம் பஹுதிதே ஸமயே வ்யதீதே ।
இத்யாதிபி: கில புராணவசோபிரம்ப
வாராணஸீமபி ந யாசிதும் உத்ஸு
கோऽஸ்மி ॥ 27

ஆக்ராந்த மந்தரரிபி: மதமத்ஸராத்யை:
காத்ரம் வலீபலித ரோகசதாநு வித்தம்
தாரை: ஸுதைஸ்ச க்ருஹமாவ்ருத முத்தமர்ணை:
மாத: கதம் பவது மே மநஸ: ப்ரஸாத: ॥ 28

தன்யா: கதி த்ரிபுவனே பரமோபபோக்யம்
ஸம்ஸாரமேவ பரமேச்வரி பாவயந்த: ।
ஆபாஸ ரூபம் அவபோதமிமம் ஸமேத்ய
க்லிச்யே கியத் கியதஹம் த்வமுநா பவேந ॥ 29

கா ஸம்ஸ்ருதி: கிமபசார நிபந்தநேயம்
கீத்ருக் விதேஸ்ய தவ கிம் க்ஷதமேதயேதி ।
ப்ரச்னே து நாஸ்மி குசல: ப்ரதிவக்துமேவ
கேதஸ்து மே ஜனனி கோऽப்யய மேவ மாஸ்தே ॥

ஏவம் கதஸ்ய மம ஸாம்ப்ரதம் ஏததர்ஹம்
அத்ரேதமௌபயிகம் இத்தமிதம் ச ஸாத்யம்
அஸ்மின் ப்ரமாணமிதம் இத்யபி போத்துமம்ப
சக்திர் ந மே புவன ஸாக்ஷிணி கிம் கரோமி ॥ 31

ந ஞாயதே மம ஹிதம் நிதராம் உபாயோ
தீநோऽஸ்மி தேவி ஸமயாசரணக்ஷமோऽஸ்மி ।
தத் த்வாமனந்ய சரண: சரணம் ப்ரபத்யே
மீனாக்ஷி விச்வ ஜநநீம் ஜநநீம் மமைவ ॥ 32

கிஞ்சின்மயா ச்ருதிஷு கிஞ்சிதிவாகமேஷு
சாஸ்த்ரேஷு கிஞ்சிதுபதேச பதேஷு கிஞ்சித் ।
ஆக்ராதமஸ்தி யததோ பவதீம் வரீதும்
கோப்த்ரீதி காசித் உதபத்யத புத்திரேஷா ॥ 33

ப்ரஹ்மைவமேவமஹமேஷ ததாப்த்யுபாய
இத்யாகமார்த்த விதுரா: ப்ரதமே தயார்ஹா:।
த்வத் ரக்ஷகத்வ குணமாத்ரவிதோ த்விதீயா
இத்யர்த்தயே ஸததிகார நிரூபணாய ॥ 34

மாத: கரோஷி மம தாம் மயி யாவதீஷத்
தாவத்யதே மம தத: கிமிவாஸ்தி ஸாத்யம் ।
மாமித்தமித்த முபயுங்க்ஷ்வ ந விஸ்மரேதி
கிம் ஸ்வாமிநம் த்வரயதே க்வசன ஸ்வப்ருத்ய: ॥

த்யாஜ்யம் த்யஜானி விஹிதம் ச ஸமாசராணி
நித்யேஷு சக்திமநுருத்ய ஹி வர்திதவ்யம் ।
தத் புத்தி சக்திம் அநுருத்ய ந கார்யசக்திம்
இத்யேததேவ து சிவே விநிவேதயாமி ॥ 36

ஆத்மைவ பார இதி தம் த்வயி யோ நிதத்தே
ஸோऽங்காநி காநி கலயத்வலஸ: ப்ரபத்தே: ।
விச்வஸ்ய ஸாக்ஷிணி விலக்ஷண லக்ஷ்ணு யா
விஸ்ரம்ப ஸம்பதியமேவ ஸமஸ்தமங்கம் ॥ 37

த்வத் ப்ரேரணேன மிஷத: ச்வஸதோऽபி மாத:
ப்ராமாதிகேऽபி ஸதி கர்மணி மே ந தோஷ: ।
மாத்ரைவ தத்தமசனம் க்ரஸத: ஸுதஸ்ய
கோ நாம வக்ஷ்யதி சிசோரதிபுக்தி தோஷம் ॥ 38

முக்திம் ஸிஷாதயிஷதாம் நிஜயைவ புத்த்யா
ப்ராரப்த கர்ம பவது ப்ரதிபந்த ஹேது: ।
த்வாமேவ ஸாதநதயாபி ஸமாச்ரிதாநாம்
துல்யம் ததம்ப யதி கஸ்தவ வீரவாத: ॥ 39

ப்ராரப்த கர்ம கிரிஜே பவதாச்ரிதாநாம்
அந்யத்ர ஸங்க்ரமய நாசய வா ஸமூலம் ।
மர்த்யாஸ்ச கல்வபி விஷம் வபுஷி ப்ரஸக்தம்
ஸங்க்ராமயந்தி பரதோऽபி ச நாசயந்தி ॥ 40

த்வத்தர்சன ச்ரவண வந்தன சிந்தநாதிஷு
அக்ஷாணி தேவி விநியுஜ்ய யதாதிகாரம் ।
ரக்ஷேத்யஸங்க்ய பவஸம்ப்ருதயைவ மைத்ர்யா
ருந்த்யாம் யதி ஸ்திரமமூன்யதுநைவ ந ஸ்யு: ॥

த்ராதவ்ய ஏஷ இதி சேத் கருணு மயி ஸ்யாத்
த்ராயஸ்வ கிம் ஸுக்ருத துஷ்க்ருத சிந்தயா மே।
கர்தும் ஜகத் திரயிதும் ச விச்ருங்கலாயா:
கர்மானுரோத இதி கம் ப்ரதி வஞ்சனேயம் ॥ 42

த்வய்யர்பிதம் ப்ரதமமப்பய யஜ்வனைவ
ஸ்வாத்மார்பணம் விதததா ஸ்வகுலம் ஸமஸ்தம்;
கா த்வம் மஹேசி குலதாஸ மூபேக்ஷிதும் மாம்
கோ வாநுபாஸிதுமஹம் குலதேவதாம் த்வாம் ॥

மௌட்யாதஹம் சரணயாமி ஸுராந்தரம் சேத்
கிம் தாவதா ஸ்வமபி தஸ்ய பவாமி மாத: ।
அக்ஞானத: பரக்ருஹம் ப்ரவிசன் பரஸ்ய
ஸ்வத்வம் ப்ரயாஸ்யதி பசு: கிமு ராஜகீய: ॥ 44

ஆதாய மூர்தனி வ்ருதைவ பரம் மஹாந்தம்
மூர்க்கா நிமஜ்ஜத கதம் பவஸாகரேzஸ்மின் ।
வின்யஸ்ய பாரமகிலம் பதயோர் ஜனன்யா
விஸ்ரப்த முத்தரத பல்வல துல்யமேனம் ॥ 45

க்வேதம் பதிஷ்யதி வபு: க்வ ததோ நு கம்ய்ம்
கோ தண்டயிஷ்ய்தி கியந்தமனேஹஸம் வா ।
கிம் தஸ்ய ஸந்தரண ஸ்ாதனமித்ய்நந்தா
சிந்தா ஸ்திதா த்வயி சனைரவதாரிதா ஸா ॥ 46

க்ஞானம் திசேயமுத தேந விஞேத்தரேயம்
ப்ராரப்தமப்யபலபேய முதாநுருந்த்யாம் ।
இத்தம் ஸக்ருத் ப்ரபதநைகவசம்வதாயா
மாதுர்மயி ப்ரவவ்ருதே மஹதீஹ சிந்தா ॥ 47

ஏதத் ஜடாஜட விவேசன மேததேவ
க்ஷித்யாதி தத்வபரிசோதனகௌசலம் ச ।
க்ஞானம் ச சைவமிதமாகம கோடிலப்யம்
மாதுர் யதங்க்ரியுகளே நிஹிதோ மயாத்மா ॥ 48

ஷட் த்ரிம்ச தாவரண மத்யஜுஷி த்வதங்க்ரௌ
ஹாலாஸ்ய நாததயிதே நிஹிதோ மயாத்மா ।
பூ பூதல த்ரிதிவவர்திஷு க: க்ஷமேத
தச்சக்ஷுஷாபி நிப்ருதேன நிரீக்ஷிதும் மாம் ॥ 49

பந்தம் ஹரிஷ்யஸி ஸுகம் விதரிஷ்யஸீதி
நிஸ்சப்ரசம் நிகிலமம்ப ததாஸ்த ஏவ ।
ஸம்ப்ரத்யஹம் த்வயி நிதாய பரம் ஸமஸ்தம்
யத் நிர்வ்ருணோமி கிமிதோऽபி மமாபவர்கே ॥ 50

காச்யாம் நிபாதய வபு: ச்வபசாலயே வா
ஸ்வர்கம் நய த்வமபவர்க மதோகதிம் வா ।
அத்யைவ வா குரு தயாம் புநராயதௌ வா
க: ஸம்ப்ரமோ மம தனே தனின: ப்ரமாணம்॥ 51

நாஹம் ஸஹே தவ கதா ச்ரவணாந்தராயம்
நாஹம் ஸஹே தவ பதார்சனவிச்யுதிம் வா।
மோக்ஷம் திசைத தவிருத்தமிதம் நசேத் ஸ்யாத்
நைவாஸ்து மாதரபவர்க மஹோப ஸர்க: ॥ 52

ஆரூட மாசரணமம்ப தவாநுவாரம்
அந்த: ஸ்மரன் புவனமங்கள மங்கமங்கம் ।
ஆனந்த ஸாகரதரங்க பரம்பராபி:
ஆந்தோளிதோ ந கணயாமி கதான்யஹானி ॥

பாஷாணதோऽபி கடினே சிரஸி ச்ருதீனும்
ப்ராய: பரிக்ரம வசாதிவ பாடலாபம் ।
அம்ப ஸ்மரேய மம்ருதார்ணவ மாதலப்த
ஹையங்கவீன ஸுகுமாரமிதம் பதம் தே ॥ 54

யே நாம ஸந்தி கதிசித் குரவஸ்த்ரிலோக்யாம்
தேஷாமபி ஸ்வயமுபேதவதா குருத்வம் ।
பாதேன மூர்த்னி வித்ருதேன வயம் தவாம்ப
ஸம்ஸார ஸாகரமிமம் ஸுகமுத்தராம: ॥

ஸாதாரணே ஸ்மரஜயே நிடிலாக்ஷி ஸாத்யே
பாகீ சிவோ பஜது நாம யச: ஸமக்ரம் ।
வாமாங்க்ரி மாத்ர கலிதே ஜனனி த்வதீயே
கா வா ப்ரஸக்திரபி காலஜயே புராரே: ॥ 56

ஸ்யாத் கோமலம் யதி மநோ மம விச்வமாத:
தத்பாதயோ: ம்ருதுளயோ: தவ பாதுகாஸ்து ।
ஸ்யாத் கர்கசம் யதி கரக்ரஹணே புராரே:
அச்மாதிரோபண விதௌ பவதூபயோக: ॥

ப்ரஸ்னிக்த முக்த ருசி பாததலே பவத்யா
லக்னம் த்ருடம் யதிஹ மே ஹ்ருதயாரவிந்தம் ।
ஏஷைவ ஸாக்ரபுவன த்விசதீ பதித்வ
ஸாம்ராஜ்ய ஸூசனகரீ தவ பத்மரேகா ॥

அப்ராக்ருதீம் ம்ருதுலதாமவிசிந்த்ய கிஞ்சித்
ஆலம்பிதாஸி பதயோ: ஸுத்ருடம் மயா யத் ।
தன்மே பவார்ணவ நிமஜ்ஜன காதரஸ்ய
மாத: க்ஷமஸ்வ மதுரேச்வரி பாலக்ருத்யம் ॥ 59

யத்ராநமன் பசுபதி: ப்ரணயாபராதே
மந்தம் கில ஸ்ப்ருசதி சந்த்ரகலாஞ்சலேன |
புஷ்டார்சனேऽபி ம்ருதிதம் பதயோர் யுகம் தத்
மாதஸ்துதந்தி ந கதம் பருஷா கிரோ மே || 60

அவ்யாஜ ஸௌந்தரம் அநுத்தரம் அப்ரமேயம்
அப்ராக்ருதம் பரமமங்களம் அங்க்ரிபத்மம் |
ஸந்தர்சயேதபி ஸக்ருத் பவதீ தயார்த்ரா
த்ரஷ்டாஸ்மி கேந ததஹம் து விலோசநேன ||

திவ்யா த்ருசோऽபி திவிஷத் க்ரஹணேசிதானி
வஸ்தூனி காமமவதாரயிதும் க்ஷமந்தே |
த்வன்மாத்ர வேத்ய விபவே தவ ருபதேயே
த்வத்பாவ ஏவ சரணம் பரிசேஷிதோ ந: || 62

அஸ்மின் மஹத்யநவதௌ கில காலசக்ரே
தந்யாஸ்து யே கதிபயே சுகயோகி முக்யா: |
லீநாஸ் த்வதங்க்ரி யுகளே பரிசுத்த ஸத்த்வா
ஸ்தாநாத்மநஸ்தவ நகாநவதாரயாம: || 63

ஆசைசவான் மமதயா கலிதஸ் த்வயாஸா
வாந்ருண்யமம்ப தவ லப்துமநா ம்ருகாங்க: |
ஸ்வாத்மாநமேவ நியதம் பஹுதா விபஜ்ய
த்வத்பாதயோர் விநிதேதே நகராபதேசாத் || 64

நாந்த: ப்ரவேச மயதே கிமபி ச்ருதம் மே
நாஸ்திக்யவாத சிலயா ப்ரதிருத்யமானம் |
தத் பாதயாம்யஹம் இமாம் மஹதீம் அதஸ்தாத்
பாதோதகேன கியதா பரதேவதாயா: || 65

ஸந்நாஹிபி: யமபடை: பரிவார்யமாணே
மய்யர்பகே கருணயா ஸ்வயமாபதந்த்யா: ।
ஆகர்ணயேயமபி நாம விராமகாலே
மாதஸ் தவாங்க்ரி மணி நூபுர சிஞ்ஜிதாநி ॥ 66

ப்ரஹ்மேச கேசவ முகை: பஹுபி: குமாரை:
பர்யாயத: பரிக்ருஹீத வி முக்த தேசம் ।
உத்ஸங்கமம்ப தவ தாஸ்யஸி மே கதா த்வம்
மாத்ரு ப்ரியம் கில ஜடம் ஸுதமாமநந்தி ॥ 67

ஊரௌ சிரஸ்தவ நிவேச்ய தயாவிதீர்ண
ஸம்வ்யான பல்லவ ஸமீர விநீத கேதம் ।
அத்ரைவ ஜந்மநி விபோ: பரமோபதேசம்
ஆகர்ணயேயமபி கிம் மணிகர்ணிகாயாம் ॥ 68

காஞ்சீ குண க்ரதித காஞ்சன சேலத்ருச்ய
சண்டாதகாம்சுக விபாபரபாக சோபி ।
பர்யங்க மண்டல பரிஷ்கரணம் புராரே:
த்யாயாமி தே விபுலமம்ப நிதம்ப பிம்பம் ॥ 69

கர்பே நிவேச்ய புவநாநி சதுர்தசாபி
ஸம்ரக்ஷிதும் கலித நிஸ்சிதயா பவத்யா ।
ப்ராகாரமேவ ரசிதம் பரிதோபி நூநம்
ஊஹே ஸுவர்ணமய மேதுர பட்டபந்தம் ॥ 70

முக்தாஸ்ச கல்வபி யதி த்ரிபுரே பவத்யா:
ஸ்தன்யாசயா ஸ்தநதடம் ந பரித்யஜந்தி ।
அஸ்மாக முத்பட பவஜ்வர தாபிதாநாம்
ஆர்த்ரீபவந்து வதநாநி குதோ ந ஹேதோ: ॥

நஷ்டோபலப்தம் அதிகத்ய சிசும் சிரான் மாம்
வாத்ஸல்ய வித்ருத ஹ்ருத: பரதேவதாயா: ।
க்லித்யத் பயோதர விநிஸ்ஸ்ருத துக்த பிந்து
நிஷ்யந்த பங்க்திரிவ தீவ்யதி ஹாரயஷ்டி: ॥ 72

யத்தத் தனுர் ஜன மனோமயமைக்ஷவம் தே
தஸ்யாஸ்து தேவி ஹ்ருதயம் மம மூலதேச: ।
சாபாதி ரோபண விதௌ சரணுஞ்சலேன
ஸம்பாவ்யதே கில ஸமாக்ரமணம் கதாசித் ॥ 73

ஆஸ்த்தாய தாருணதரம் கமபி ஸ்வபாவம்
அத்யந்த துஷ்க்ருத க்ருதாமபி சிக்ஷணுய ।
க்ருஹ்ணஸி ஸாயகபதே குஸுமான்யமூநி
மாத: ஸுதேஷு மஹதீ கில ருக்ஷதேயம் ॥ 74

பாசம் ஸ்ருணிம் ச கரயோஸ்தவ பாவயந்த:
ஸம்ஸ்தம்பயந்தி வசயந்தி ச ஸர்வலோகான் ।
சாபம் சரம் ச ஸக்ருதம்ப தவ ஸ்மரந்தோ
பூபாலதாம் தததி போகபதாவதீர்ணு: ॥ 75

பாசாங்குசௌ தவ கரே பரிசிந்த்ய ராக
த்வேஷௌ ஜயந்தி பரமார்த்த விதஸ்து தந்யா: ।
ஏகத்ர சாபமிதரத்ர சரம் ச மத்வா
வ்யாவர்தயந்தி ஹ்ருதயம் விஷயாந்த கூபாத் ॥

உத்க்ராந்த மாந்தரமிதம் கரணம் ஜநாநாம்
அப்யேதி சந்த்ரமிதி ஹி ச்ருதயோ வதந்தி ।
ஆஸ்தாமிதம் மம து தேவி மநோऽதுனைவ
லீனம் த்ருடம் வதனசந்த்ரமஸி த்வதீயே ॥ 77

வித்யாத்மநோ ஜனனி தாவக தந்த பங்க்தே:
வைமல்யமீத்ருகிதி வர்ணயிதும் க்ஷம: க: ।
தத் ஸம்பவா யதமலா வசஸாம் ஸவித்ரீ
தந்மூலகம் கவியசோऽபி ததஸ்தராம் யத் ॥ 78

ஸ்வச்சாபி தே வஹதி யத்கில தந்தபங்க்தி:
ஸ்வச்சந்த நிர்தலித தாடிமபீஜ சோபாம் ।
தந்மே ரஜோ வ்யதிகராதிக பாடலிம்னி
சித்தே பரம் பரிசயாதிதி சிந்தயாமி ॥ 79

அர்த்தம் ஜிதத்ரிபுரமம்ப தவ ஸ்மிதம் சேத்
அர்த்தாந்தரேண ச ததா பவிதவ்யமேவ ।
தச்சிந்தயே ஜனனி காரண ஸூக்ஷ்மரூப
ஸ்த்தூலாத்மக த்ரிபுர சாந்திக்ருதே ஸ்மிதம் தே ॥

மத்க்லேச தர்சன பரித்ரவதந்தரங்க
ஹையங்கவீன பரிவாஹநிபம் ஜநந்யா: ।
அந்தஸ்தமோபஹ மநுஸ்மரதாம் ஜநாநாம்
மந்தஸ்மிதம் புவநமங்களமஸ்து பூத்யை ॥

ஸாம்ஸித்தி காநந ஸரோருஹ திவ்ய கந்த
ஸாந்த்ரீ க்ருதேந்து சகலா கலிதாதிவாஸம் ।
தாம்பூல ஸாரமகிலாகம போத ஸாரம்
மாதர் விதேஹி மம வக்த்ர கலாசிகாயாம் ॥ 82

நாஸாமணிஸ்தவ சிவே சிரஸம்ஸ்தவேன
ப்ரத்யாஹ்ருதே மனஸி பாதி தபோதநாநாம் ।
அக்ஞான ஸந்ததி நிசாத்யய ஸூசநார்த்தம்
ஆவிர்பவந்த்யஸூர தேசிக தாரகேவ ॥ 83

தாம்பூல கர்ப பரிபுல்ல கபோல லக்ஷ்ய
தாடங்க மௌக்திக மணி ப்ரதிபிம்ப தம்பாத் ।
அஸ்தத்வய வ்யதிகராமல ஸத்த்வமாத்யம்
வர்ணம் பிபர்தி ஜடரே தவ வக்த்ர பிம்பம் ॥ 84

தத்தே ச்ரியம் பஹுவிதாம் குசலானி தத்தே
தத்தே பதம் ஸுரபதேரபி லீலயைவ ।
ஈத்ருக் விதாம் தவ த்ருஷ்டிரிதோऽதிகா வா
நாத்யாபி கர்ண மதிவர்திதும் ஈச்வரீயம் ॥ 85

பாஷாண கூட கடினே ஜன துர்விகாஹே
வ்யர்த்தம் மஹத்யுபநிஷத் விபினே ப்ரவருத்தா ।
ஸேவ்யேத கேந தவ லோசன சந்த்ரிகேயம்
ஏநாம் நிபாதய ஸக்ருன் மயி தப்யமானே ॥ 86

காமம் சிவேன சமிதம் புனருஜ்ஜகார
த்ருஷ்டிஸ் தவேதி கிமியம் ஜனனி ஸ்துதிஸ்தே ।
லீலா ப்ரஸூத புருஷார்த்த சதுஷ்டயாயா:
தஸ்யா: பரம் து ஸ பவத்யவயுத்ய வாத: ॥ 87

ஸோமோ ஜகத் ஜனயிதேதி யதாஹ வேதோ
நேதம் லதாபரமிதி ப்ரமிதவ்யமார்யை: ।
ய: சைவ வாம தநு வர்தி பவத் த்ருகாத்மா
சந்த்ரோ ஜகத் ஸ்ருஜதி தத்பர ஏஷ வாத: ॥ 88

ஸூச்யக்ரவத் வஸுமதீ மணுவச்ச மேரும்
த்ருஷ்டிர் யதம்ப தவ பச்யதி தான சௌண்டா
த்ருஷ்டாஸ் த்வயா வயமபீஹ தத: ஸ்மராமோ
வேசந்தமேவ பவஸாகர முத்தரங்கம் ॥ 89

வாணீ நிகேதநதயா கனஸார கௌரா:
கல்ஹார கேஸர ருச: கமலாநுஷங்காத் ।
மாதர்ஜயந்தி சரணாகத லோக சேதோ
மாலின்ய மார்ஜன வசாதஸிதா: கடாக்ஷா: ॥ 90

ஆகர்ணமுல்லஸதி மாத ரபாங்க தேசே
காலாஞ்சனேன கடிதா தவ பாதி ரேகா ।
சைவால பங்க்திரிவ ஸந்தத நிர்ஜிஹான
காருண்ய பூர பதவீ கலிதானு பந்தா ॥ 91

விச்வம் ஸ்ருஜத்யவதி ஹந்தி ச ய: கடாக்ஷோ
விச்வஸ்யதாம் கதமஸௌ சபல ஸ்வபாவ: ।
ஏஷோऽபி யாமநுஸரன் லபதே யசாம்ஸி
தாமேவ விச்வஸிமி தேவி தவாநுகம்பாம் ॥ 92

அர்தம் கலங்கரஹிதா கருணைவ சம்போ:
அர்தம் குணை: தததரே ஸகலா: ஸமேதா: ।
இத்யம்ப ஸம்ப்ரதி கில ஸ்புரிதம் ரஹஸ்யம்
ஸம்பச்யதோ மம பவன்மயமைச மர்தம் ॥ 93

அம்ப ப்ருவோஸ் தவ விசேஷ்டித மப்ரமத்தம்
ஸம்பச்யதாம் நிஜ நிஜார்த நிதேச ஹேதோ: ।
தன்மூலதேச நிஹிதா நிப்ருதா ஸுராணாம்
த்ருஷ்டி: ப்ரயாதி ம்ருகநாபி விசேஷகத்வம் ॥ 94

ஸாரம் கணம் கணமகர்மருசாம் ஸஹஸ்ராத்
ஸங்க்ருஹ்ய நிர்மிதமிதம் தவ வக்த்ர பிம்பம் ।
தாவத் ஸுதாகர களங்க குலானி பஸ்சாத்
ஏகத்ர தேவி நிஹிதானி கசாபதேசாத் ॥ 95

விந்யஸ்த மிந்த்ரமணி கந்தள ஸுந்தரேஷு
கேசேஷு தே ஸ்படிக நிர்மல மிந்து கண்டம் ।
ஆதார ஸங்கதி வசா தஸிதாயமானம்
இந்தீவரச்சத வதம்ஸ தசாம் பிபர்தி ॥ 96

சிந்தாமணிः த்ரிபுவனேச்வரி கௌஸ்துபஸ்ச
க்யாதௌ மணீ தவ க்ருஹாங்கண குட்டி
கிம் ரத்னமன்யதுபலப்ய கிரீடகோடிம் [மஸ்தௌ ।
வாசஸ்பதி ப்ரப்ருதயஸ் தவ வர்ணயந்து ॥ 97

ப்ராதுர்பவத் தரணி பிம்ப சதாருணானி
பர்யாப்த சீத கிரணாயுத சீதலானி ।
ச்ருங்கார ஸார பரிவாஹமயானி மாதः
அங்கானி கேऽபி சரமே ஜநுஷி ஸ்மரந்தி ॥ 98

ப்ரத்யக்ர குங்கும ரஸாகலிதாங்கராகம்
ப்ரத்யங்க தத்த மணி பூஷண ஜால ரம்யம் ।
தாம்பூல பூரிதமுகம் தருணேந்து சூடம்
ஸர்வாருணம் கிமபி வஸ்து மமாவிரஸ்து ॥ 99

அர்தம் ஸ்த்ரியஸ் த்ரிபுவனே ஸசராசரேऽஸ்மின்
அர்தம் புமாம்ஸ இதி தர்சயிதும் பவத்யா ।
ஸ்த்ரீ பும்ஸ லக்ஷணமிதம் வபுராத்ருதம் யத்
தேநாஸி தேவி விதிதா த்ரிஜகத்சரீரா ॥ 100

நிர்மாஸி ஸம்ஹரஸி நிர்வஹஸி த்ரிலோகீம்
வ்ருத்தாந்தமேதமபி வேத்தி ந வா மஹேசः ।
தஸ்யேச்வரஸ்ய கிரிஜே தவ ஸாஹசர்யாத்
ஜாதः ச்ருதிஷ்வபி ஜகத் ஜனகத்வவாதः ॥ 101

ஸத்தாஸ்யகண்ட ஸுக ஸம்விதஸி த்ரிலோகீ
ஸர்க ஸ்திதி ப்ரதிஹதிஷ்வபி நிர்வ்யபேக்ஷா ।

த்வாமந்தரேண சிவ இத்யவசிஷ்யதே கிம்
அர்த்தம் சிவஸ்ய பவதீத்யனபிக்ஞ வாத: ॥ 102

நாஸ்மின் ரவிஸ் தபதி நாத்ர விவாதி வாதோ
நாஸ்ய ப்ரவ்ருத்திமபி வேத ஜகத் ஸமஸ்தம் ।
அந்த:புரம் ததிதமீத்ருச மந்தகாரே:
அஸ்மாத்ருசாஸ்து ஸுகமத்ர சரந்தி பாலா: ॥

த்வத் ஸந்நிதான ரஹிதோ மம மாஸ்து தேச:
த்வத் தத்வ போத ரஹிதா மம மாஸ்து வித்யா ।
த்வத் பாதபக்தி ரஹிதோ மம மாஸ்து வம்ச:
த்வச்சிந்தயா விரஹிதம் மம மாஸ்து சாயு: ॥ 104

த்வம் தேவி யாத்ருகஸி தாத்ருகஸி த்வமீத்ருக்
ஏவேதி வக்துமிஹ போத்துமபி க்ஷம: க: ।
மாமேவ தாவதவிதந்நதி பாமரோ஽ஹம்
மாத: ஸ்துதிம் த்வயி ஸமர்பயிதும் விலஜ்ஜே ॥

காசித் க்ருதா க்ருதிரிதி த்வயி ஸார்பிதேதி
காபி ப்ரமோத கணிகா ந மமாந்தரங்கே ।
மௌட்யம் மதீயமிஹ யத் விதிதம் மமைவ
கிம் த்வம்ப விச்வஸிமி தீன சரண்யதாம் தே ॥

காலானபாஸ்ய விஷுவாயன ஸங்க்ரமாதீன்
அஸ்தங்கதே ஹிமகரே ச திவாகரே ச ।
அம்ப ஸ்மரேயமபி தே சரணாரவிந்தம்
ஆனந்த லக்ஷண மபாஸ்த ஸமஸ்த பேதம் ॥

சதுரத்யாயீரூபம் கலஹம்ஸவ்யஞ்ஜநம் ஜகந்மாது:।
அபரப்ரஹ்மமயம் வபுரந்த: சசிகண்டமண்டன
முபாஸே ॥ 108

ஆநந்தஸாகரஸ்தவம் முற்றும்.